

# Δικαιώματα των ανηλίκων στο πλαίσιο δικαστικών διαδικασιών

Περιεχόμενο που  
παρέχεται από  
Γερμανία

Γερμανία

Στη Γερμανία ισχύουν ειδικοί κανόνες και διαδικασίες για τις νομικές υποθέσεις που αφορούν ανηλίκους που παραπέμπονται ενώπιον δικαστηρίου. Σκοπός τους είναι η προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων των εν λόγω νέων. Οι ανήλικοι είναι παιδιά και νέοι κάτω των 18 ετών.

## 1. Δικαιοπρακτική ικανότητα του ανηλίκου

Καταρχήν, τα παιδιά μπορούν να συμμετέχουν σε αστικές δίκες από τη γέννησή τους είτε ως ενάγοντες είτε ως εναγόμενοι. Αστική δίκη είναι η διαδικασία ενώπιον δικαστηρίου για την επιβολή ιδιωτικών δικαιωμάτων, όπως τα δικαιώματα που απορρέουν από σύμβαση μίσθωσης.

Γενικά, ωστόσο, η ικανότητα προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου αποκτάται μόνο μετά τη συμπλήρωση του 18ου έτους της ηλικίας. Αυτό σημαίνει ότι μόνο από το σημείο αυτό και έπειτα είναι δυνατή η ανεξάρτητη προσφυγή σε δικαστήριο, για παράδειγμα με την άσκηση αγωγής ή την υποβολή αξιώσεων. Προτού οι ανήλικοι συμπληρώσουν το 18ο έτος της ηλικίας τους, οι νόμιμοι εκπρόσωποί τους, συνήθως οι γονείς τους, πρέπει να εκτελούν τις εν λόγω διαδικαστικές πράξεις για λογαριασμό τους.

Ωστόσο, ισχύουν ορισμένες εξαιρέσεις:

- Σε περίπτωση διαφορών που αφορούν τη σχέση εργασίας των ανηλίκων, ο ανήλικος μπορεί να θεωρηθεί ότι έχει ικανότητα να παρίσταται ενώπιον δικαστηρίου από την ηλικία των 7 ετών.
- Σε δίκες ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών, οι οποίες αφορούν, για παράδειγμα, αξιώσεις διατροφής ή δικαίωμα προσωπικής επικοινωνίας, οι ανήλικοι θεωρείται ότι έχουν ικανότητα να προσφεύγουν στο δικαστήριο από την ηλικία των 14 ετών. Αυτό σημαίνει ότι, από τη συμπλήρωση του 14ου έτους της ηλικίας τους, μπορούν να ασκούν οι ίδιοι τα δικονομικά τους δικαιώματα. Μπορούν τότε να ζητούν την κίνηση διαδικασίας και να λαμβάνουν γραπτές παρατηρήσεις σχετικά με τις ίδιες τις διαδικασίες, για παράδειγμα, και να έχουν οι ίδιοι δικαίωμα πρόσβασης σε έγγραφα.

## 2. Προσαρμοσμένοι διαδικαστικοί κανόνες για διαδικασίες που αφορούν ανηλίκους

### 2.1. Αστικές διαδικασίες

Εάν ένα παιδί εμπλέκεται σε αστική διαδικασία ως ενάγων ή εναγόμενος, εξετάζεται ο νόμιμος εκπρόσωπος, κατά κανόνα οι γονείς του παιδιού, αντί του παιδιού. Ωστόσο, εάν ο ανήλικος ενάγων ή εναγόμενος έχει ήδη συμπληρώσει το 16ο έτος της ηλικίας του, το δικαστήριο μπορεί να αποφασίσει, κατά τη διακριτική του ευχέρεια, να εξετάσει και τον ίδιο τον ανήλικο.

### 2.2. Διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών

Στην περίπτωση διαδικασιών ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών, ιδίως σε υποθέσεις που αφορούν, για παράδειγμα, την επιμέλεια και την επικοινωνία, εφαρμόζονται ειδικοί κανόνες, οι οποίοι έχουν

θεσπιστεί λαμβανομένης υπόψη της συμμετοχής ή της εμπλοκής ανηλίκων. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνεται, κατά πρώτο και κύριο λόγο, η υποχρέωση του δικαστηρίου να εξετάζει το ίδιο το παιδί με φυσική του παρουσία, ανεξάρτητα από την ηλικία του, και να διαμορφώνει τη δική του άποψη γι' αυτό. Κατά κανόνα, η ακρόαση αυτή διεξάγεται χωρίς να παρίστανται οι νόμιμοι εκπρόσωποι του παιδιού. Επιπλέον, το δικαστήριο συχνά πρέπει να ακούσει την υπηρεσία κοινωνικής μέριμνας παιδιών και νέων (Jugendamt), καθώς και τους ίδιους τους γονείς. Εάν το απαιτεί το συμφέρον του παιδιού, το δικαστήριο πρέπει να ορίσει κατάλληλο κηδεμόνα για το παιδί. Καθήκον του κηδεμόνα, ο οποίος στην καθημερινή γλώσσα αποκαλείται και «συνήγορος του παιδιού» (Anwalt des Kindes), είναι η εκπροσώπηση των συμφερόντων του παιδιού στη διαδικασία.

## 2.3. Ποινικές διαδικασίες

### 2.3.1. Νεαροί κατηγορούμενοι

Οι ανήλικοι μπορούν να εμφανιστούν ως κατηγορούμενοι στην ποινική διαδικασία μόνο εάν ήταν τουλάχιστον 14 ετών κατά τον χρόνο τέλεσης του αδικήματος. Το ειδικό ποινικό δίκαιο ανηλίκων (Jugendstrafrecht) εφαρμόζεται στους κατηγορούμενους που ήταν άνω των 14 ετών αλλά δεν είχαν ακόμη συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας τους κατά τον χρόνο τέλεσης της αξιόποινης πράξης. Στην περίπτωση εφήβων που ήταν άνω των 18 ετών αλλά δεν είχαν ακόμη συμπληρώσει τα 21 έτη κατά τον χρόνο τέλεσης της αξιόποινης πράξης, μπορεί να εφαρμοστεί το ποινικό δίκαιο ανηλίκων, ανάλογα με το επίπεδο της προσωπικής εξέλιξης του ατόμου ή τη φύση του αδικήματος. Το ποινικό δίκαιο ανηλίκων όχι μόνο προβλέπει μεγαλύτερο εύρος μέτρων και πιθανών κυρώσεων απ' ό,τι το ποινικό δίκαιο ενηλίκων, αλλά περιλαμβάνει επίσης ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διεξαγωγή των δικαστικών διαδικασιών. Σκοπός των διατάξεων του ποινικού δικαίου ανηλίκων είναι να λαμβάνεται υπόψη το επίπεδο ανάπτυξης των νέων κατηγορουμένων. Τα ειδικά δικαστήρια ανηλίκων (Jugendgerichte) είναι αρμόδια να εκδικάζουν τις ποινικές δίκες κατά ανηλίκων. Καταρχήν, η υπηρεσία νομικής υποστήριξης ανηλίκων (Jugendgerichtshilfe), μια κοινωνική υπηρεσία της δημοτικής υπηρεσίας κοινωνικής μέριμνας παιδιών και νέων (Kinder- und Jugendhilfe), συμμετέχει επίσης στη δικαστική διαδικασία. Οι συνεδριάσεις των δικαστηρίων ανηλίκων δεν είναι δημόσιες. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ανηλίκων κατηγορουμένων διατίθενται [εδώ](#).

### 2.3.2. Ανήλικοι ως θύματα και μάρτυρες

Στις ποινικές διαδικασίες υπάρχουν ειδικοί κανόνες για την προστασία των παιδιών και των νέων ηλικίας κάτω των 18 ετών που υπήρξαν μάρτυρες ή θύματα αξιόποινης πράξης. Οι κανόνες αυτοί έχουν ως στόχο να εμποδίσουν το άτομο να βιώσει περαιτέρω τραύματα. Οι ακροάσεις, οι συνεντεύξεις και άλλα ερευνητικά μέτρα στα οποία συμμετέχει ανήλικο θύμα θα πρέπει, για παράδειγμα, να διεξάγονται με ιδιαίτερη ταχύτητα. Κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας, οι μάρτυρες ηλικίας κάτω των 18 ετών μπορούν να εξεταστούν μόνο από τον δικαστή. Όλα τα άλλα μέρη που συμμετέχουν στη διαδικασία και έχουν το δικαίωμα να υποβάλουν ερωτήσεις πρέπει να υποβάλουν τις ερωτήσεις τους μέσω του δικαστή. Για να αποφεύγεται η επανειλημμένη εξέταση, θα πρέπει να χρησιμοποιείται η δυνατότητα μαγνητοσκόπησης και ηχογράφησης για μάρτυρες ηλικίας κάτω των 18 ετών. Σε πολλές περιπτώσεις, μαγνητοσκοπήσεις κατάθεσης ανήλικου θύματος ενώπιον του ανακριτή μπορούν να αντικαταστήσουν την κατάθεση μάρτυρα κατά τη διάρκεια της ακροαματικής διαδικασίας. Άτομα ηλικίας κάτω των 18 ετών που έχουν υπάρξει θύματα σεξουαλικών αδικημάτων ή ορισμένων βίαιων εγκλημάτων δικαιούνται να ζητήσουν ψυχοκοινωνική στήριξη για τη δίκη. Αυτή η εντατική υποστήριξη περιλαμβάνει εξειδικευμένη καθοδήγηση και την παροχή πληροφοριών, καθώς και υποστήριξη κατά τη διάρκεια της ποινικής διαδικασίας, και παρέχεται δωρεάν για το ενδιαφερόμενο πρόσωπο. Εάν υπάρχουν ανησυχίες ότι η παρουσία του κατηγορουμένου θα μπορούσε να έχει εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις στην ευημερία ανήλικου μάρτυρα, το δικαστήριο μπορεί να διατάξει την αποχώρηση του κατηγορουμένου από την αίθουσα του δικαστηρίου κατά τη διάρκεια της εξέτασης του μάρτυρα. Στην περίπτωση ανηλίκων μαρτύρων, το κοινό πρέπει να αποκλείεται κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερομένου. Σε ορισμένες περιπτώσεις, τα ανήλικα θύματα μπορούν επίσης να συμμετάσχουν στην αγωγή ως από κοινού ενάγοντες και τους ανατίθεται δωρεάν δικηγόρος.

### 2.3.3. Κατάλληλες πληροφορίες για τα παιδιά σχετικά με την ποινική διαδικασία

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Δικαιοσύνης (Bundesministerium der Justiz) παρέχει πολυάριθμα ενημερωτικά φυλλάδια κατάλληλα για παιδιά, όπως το «Du bist nicht allein» («Δεν είσαι μόνος») για παιδιά προσχολικής ηλικίας και πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και το «Ich habe Rechte» («Έχω δικαιώματα») για τους νέους. Οι δημοσιεύσεις αυτές παρέχουν πληροφορίες σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες με τρόπο κατάλληλο για την εκάστοτε ηλικία. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις ποινικές διαδικασίες διατίθενται στον δικτυακό

τόπο του Ομοσπονδιακού Υπουργείου Δικαιοσύνης και στη διεύθυνση <http://www.hilfe-info.de/>. Πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ανήλικων θυμάτων εγκλημάτων διατίθενται [εδώ](#).

### 3. Μέτρα για την επιτάχυνση των διαδικασιών που αφορούν ανηλίκους

#### 3.1. Διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών

Οι διαδικασίες που αφορούν τη διαμονή του παιδιού ή την επικοινωνία με αυτό ή την παράδοσή του, καθώς και οι διαδικασίες που προκύπτουν από κίνδυνο για την ευημερία του παιδιού, ιεραρχούνται και επιταχύνονται. Η ακρόαση κατά τη διάρκεια της οποίας το δικαστήριο θα συζητήσει το θέμα με τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα θα πρέπει να διεξάγεται εντός ενός μήνα. Το δικαστήριο θα πρέπει να επιδιώκει την επίτευξη συμφωνίας μεταξύ των γονέων. Για τον σκοπό αυτόν, μπορεί επίσης να διατάξει τους γονείς να συμμετάσχουν σε συνεδρία παροχής συμβουλών που διοργανώνουν οι συμβουλευτικές υπηρεσίες του οργανισμού νεολαίας και κοινωνικής μέριμνας ή, εναλλακτικά, σε ενημερωτική συνάντηση για τη διαδικασία της διαμεσολάβησης. Όταν η διαδικασία αφορά την προσωπική επικοινωνία, το δικαστήριο θα πρέπει να θεσπίζει προσωρινές ρυθμίσεις επικοινωνίας για τον εν λόγω αυτόν την περίοδο.

#### 3.2. Ποινικές διαδικασίες

Στη Γερμανία ισχύουν ειδικοί κανονισμοί για την επιβολή κυρώσεων σε βάρος νέων. Ο βασικός στόχος του ποινικού δικαίου ανηλίκων, δηλαδή η επανένταξη, είναι επίσης καθοριστικός για την εφαρμογή των κυρώσεων που επιβάλλονται. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται να λαμβάνονται υπόψη οι ειδικές ανάγκες και το επίπεδο ανάπτυξης των νεαρών παραβατών. Σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο ανηλίκων, τα δικαστήρια ανηλίκων έχουν στη διάθεσή τους διάφορες δυνατότητες όσον αφορά την επιβολή κυρώσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν προειδοποιήσεις, οδηγίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο ο παραβάτης μπορεί να διάγει τη ζωή του και οδηγίες για τη συμμετοχή σε μαθήματα κοινωνικής κατάρτισης, εντολές για την εκτέλεση εργασιών ή καταβολή αποζημίωσης για ζημιές, (βραχείας διάρκειας) κράτηση και —ως έσχατη λύση σε σοβαρές περιπτώσεις— στερητικές της ελευθερίας ποινές ανηλίκων. Οι στερητικές της ελευθερίας ποινές ανηλίκων εκτίονται σε ειδικά ιδρύματα για νεαρούς παραβάτες, τα οποία έχουν σχεδιαστεί για να προσφέρουν κατάλληλη για την ηλικία υποστήριξη και εκπαίδευση.

### 4. Διεπιστημονική προσέγγιση

#### 4.1. Επιπτώσεις στους ανήλικους κατηγορουμένους

Για την επίτευξη του πρωταρχικού σκοπού του ποινικού δικαίου ανηλίκων, δηλαδή να αποτραπεί η υποτροπή του κατηγορουμένου, είναι ιδιαίτερα σημαντικό τα διάφορα επαγγελματικά γραφεία να συνεργάζονται με συντονισμένο τρόπο στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας ανηλίκων. Χάρη σε αυτήν τη συντονισμένη προσέγγιση, τα μέτρα κοινωνικής μέριμνας για τους νέους και η ανταπόκριση των δικαστηρίων μπορούν να προσαρμόζονται στην ατομική κατάσταση του κατηγορουμένου με στοχευμένο τρόπο. Η υπηρεσία νομικής υποστήριξης ανηλίκων, για παράδειγμα, παρέχει ήδη έκθεση σχετικά με την προσωπικότητα και την κατάσταση της ζωής του κατηγορουμένου κατά τη διάρκεια της έρευνας του εισαγγελέα. Με βάση τις πληροφορίες αυτές, εξετάζεται σε πρώιμο στάδιο ο καλύτερος τρόπος αντιμετώπισης του αδικήματος. Στην πράξη, έχουν καθιερωθεί διάφορα μοντέλα συνεργασίας μεταξύ των υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας νέων, της αστυνομίας και της εισαγγελίας, τα οποία μπορούν να συμβάλουν στη βελτιστοποίηση και την επιτάχυνση των προβλεπόμενων διαδικασιών.

#### 4.2. Παιδικά Σπίτια του World Childhood Foundation

Τα «Παιδικά Σπίτια» του World Childhood Foundation είναι ειδικά προσαρμοσμένα στις ανάγκες των παιδιών και των νέων που έχουν υπάρξει θύματα σωματικής ή σεξουαλικής βίας. Οι δομές αυτές είναι φιλικές προς τα παιδιά, διεπιστημονικά σημεία επαφής για τα ανήλικα θύματα σωματικής και σεξουαλικής βίας. Στόχος, με τη διασφάλιση στενής συνεργασίας μεταξύ γιατρών, ψυχολόγων, υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας παιδιών και νέων, της αστυνομίας και του δικαστικού σώματος κάτω από μία στέγη, είναι να αποτρέπονται οι επανειλημμένες ερωτήσεις και η επανειλημμένη εξέταση ανήλικων θυμάτων. Το πρώτο Παιδικό Σπίτι στη Γερμανία εγκαινιάστηκε το 2018 στη Λειψία και άλλα σπίτια βρίσκονται στο Βερολίνο, στο Ντίσελντορφ, στη Χαϊδελβέργη, στο Ορτενάου, στο Μόναχο, στο Φλένσμπουργκ, στο Σβερίν και στο Αμβούργο.

## 5. Εκπαίδευση των επαγγελματιών

### 5.1. Δικηγόροι

Η Γερμανία προσφέρει ευρύ φάσμα μαθημάτων κατάρτισης για δικηγόρους, τα οποία καλύπτουν επίσης τα δικαιώματα των ανηλίκων σε δικαστικές διαδικασίες. Ειδικότερα, οι πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα αυτά διαβιβάζονται μέσω ειδικών υποχρεωτικών μαθημάτων για δικηγόρους που εργάζονται στους τομείς του οικογενειακού δικαίου, του ποινικού δικαίου και του δικαίου οδικής κυκλοφορίας.

### 5.2. Δικαστές και εισαγγελείς

Η Γερμανική Δικαστική Ακαδημία (Deutsche Richterakademie) προσφέρει πολυάριθμα μαθήματα κατάρτισης σχετικά με τα δικαιώματα των ανηλίκων σε δικαστικές διαδικασίες. Τα μαθήματα αυτά απευθύνονται τόσο σε νέους, νεοεισερχόμενους όσο και σε έμπειρους επαγγελματίες. Οι συμμετέχοντες αποκτούν εξειδικευμένες γνώσεις και λαμβάνουν κατάρτιση σε ψυχολογικές δεξιότητες.

Τα μαθήματα καλύπτουν θέματα όπως η ακρόαση και η εξέταση παιδιών και νέων, η κακοποίηση παιδιών και το ποινικό δίκαιο ανηλίκων. Στόχος είναι να ευαισθητοποιηθούν οι δικαστές σχετικά με την κατάσταση και τις ανάγκες των παιδιών και των νέων και να τους παρασχεθούν πρακτικές δεξιότητες για να τα προσεγγίσουν και να επικοινωνήσουν μαζί τους. Η συμμετοχή σε αυτά τα μαθήματα κατάρτισης είναι εθελοντική.

Οι οικογενειακές υποθέσεις εκδικάζονται ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών. Στις διαδικασίες αυτές, οι δικαστές των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών αναλαμβάνουν ιδιαίτερα υπεύθυνο ρόλο. Ο νόμος καθορίζει ειδικές απαιτήσεις σχετικά με τα προσόντα τους. Εκτός από τις σχετικές νομικές γνώσεις, οι εν λόγω δικαστές θα πρέπει επίσης να διαθέτουν αποδεδειγμένες γνώσεις ψυχολογίας, ιδίως ψυχολογίας για την ανάπτυξη των παιδιών ή επικοινωνίας με τα παιδιά, ή θα πρέπει να αποκτούν τις δεξιότητες αυτές χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Οι δικαστές και οι εισαγγελείς που υπηρετούν σε δικαστήρια ανηλίκων στον τομέα του ποινικού δικαίου θα πρέπει να διαθέτουν εκπαιδευτικές δεξιότητες και ειδικά προσόντα.

## 6. Υπέρτατο συμφέρον του παιδιού

Οι δίκες σε υποθέσεις γονέων και τέκνων —όπως αυτές που αφορούν την επιμέλεια και την επικοινωνία— διέπονται από την αρχή της αυτεπάγγελτης έρευνας (Amtsermittlungsgrundsatz) και διεξάγονται με γνώμονα τη διασφάλιση του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού. Η αρχή του υπέρτατου συμφέροντος του παιδιού ορίζεται ως κατευθυντήρια αρχή στον αστικό κώδικα (Bürgerliches Gesetzbuch) και πρέπει να λαμβάνεται υπόψη στις αποφάσεις που εκδίδονται σε υποθέσεις γονέων και τέκνων. Αποτελεί σημαντική αρχή για όλες τις διατάξεις στον τομέα της γονικής μέριμνας.

Για ορισμένες αποφάσεις υπάρχουν επιμέρους κανονισμοί που περιέχουν λεπτομερέστερες διατάξεις σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Αυτό μπορεί να σημαίνει ότι μια απόφαση:

- πρέπει να ανταποκρίνεται με τον καλύτερο τρόπο στο υπέρτατο συμφέρον του παιδιού (π.χ. σε περίπτωση μεταβίβασης της αποκλειστικής γονικής μέριμνας)·
- πρέπει να εξυπηρετεί το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού (π.χ. σε περίπτωση επικοινωνίας με άλλους συγγενείς εκτός των γονέων)·
- δεν μπορεί να είναι αντίθετη προς το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού (π.χ. εάν ορίζεται από κοινού γονική μέριμνα) ή να θέτει σε κίνδυνο το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού (π.χ. σε περίπτωση ανάκλησης της γονικής μέριμνας).

Η αρχή της αυτεπάγγελτης έρευνας συνεπάγεται ότι το δικαστήριο υποχρεούται να εξακριβώνει αυτεπαγγέλτως όλα τα πραγματικά περιστατικά που είναι σημαντικά για την απόφαση. Ως εκ τούτου, το δικαστήριο έχει την ενεργό υποχρέωση να διασφαλίζει ότι, κατά τη διαδικασία, λαμβάνονται υπόψη όλα τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά και περιστάσεις, ώστε να ληφθεί η καλύτερη δυνατή απόφαση με βάση το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού. Επομένως, το κύριο καθήκον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών στις εν λόγω διαδικασίες είναι να εκδίδουν, σε κάθε μεμονωμένη περίπτωση, την απόφαση που εξυπηρετεί με τον καλύτερο δυνατό τρόπο το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού.

## 7. Εκτέλεση αποφάσεων που αφορούν ανηλίκους

### 7.1. Εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές υποθέσεις

Η εκτέλεση απόφασης κατά ανηλίκου είναι καταρχήν δυνατή Εάν ο ανήλικος διαθέτει περιουσιακά στοιχεία, για παράδειγμα δυνάμει κληρονομικής διαδοχής, τα οποία μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την εξόφληση οφειλών, τα εν λόγω περιουσιακά στοιχεία μπορούν να αποτελέσουν αντικείμενο αναγκαστικής εκτέλεσης. Κατά τη λήψη των μέτρων αυτών, ο δικαστικός επιμελητής δεν μπορεί να επικοινωνήσει απευθείας με ανήλικο που δεν έχει ικανότητα να ενεργήσει ενώπιον δικαστηρίου, αλλά μόνο με τον νόμιμο εκπρόσωπο του ανηλίκου.

### 7.2. Ποινικές διαδικασίες

Στη Γερμανία ισχύουν ειδικοί κανονισμοί για την επιβολή κυρώσεων κατά των νέων. Το ποινικό δίκαιο ανηλικών επιδιώκει τον στόχο της επανένταξης και λαμβάνει υπόψη τις ειδικές ανάγκες και τα επίπεδα ανάπτυξης των νεαρών παραβατών. Οι νεαροί παραβάτες τοποθετούνται σε ειδικά ιδρύματα νεαρών παραβατών που έχουν σχεδιαστεί για να προσφέρουν κατάλληλη για την ηλικία υποστήριξη και εκπαίδευση. Οι ποινές είναι γενικά ηπιότερες από εκείνες που επιβάλλονται σε ενήλικες και θα πρέπει να αποσκοπούν στην επανένταξη των νεαρών παραβατών στην κοινωνία. Σύμφωνα με το ποινικό δίκαιο ανηλικών, οι δικαστές έχουν στη διάθεσή τους διάφορες πιθανές ποινές, συμπεριλαμβανομένων προειδοποιήσεων, οδηγιών, κοινωφελούς εργασίας, (βραχυχρόνιας) κράτησης και στερητικών της ελευθερίας ποινών ανηλικών.

## 8. Προσβολή δικαστικών αποφάσεων

### 8.1. Διαδικασίες ενώπιον των δικαστηρίων οικογενειακών διαφορών

Στις οικογενειακές υποθέσεις, οι ανήλικοι που δεν έχουν την ικανότητα να ενεργούν ενώπιον δικαστηρίου έχουν πρόσβαση στα σχετικά ένδικα μέσα μέσω του νόμιμου εκπροσώπου τους. Τα διαθέσιμα ένδικα μέσα παρέχουν τη δυνατότητα στον ενδιαφερόμενο να προσβάλει δικαστική απόφαση. Τα παιδιά ηλικίας άνω των 14 ετών έχουν επίσης το δικαίωμα να ασκούν ένδικα μέσα σε όλα τα θέματα που τα αφορούν. Εάν έχει διοριστεί επίτροπος ανηλίκου στο παιδί, καθήκον του είναι να συζητήσει τη δικαστική απόφαση με το παιδί και να εξετάσει αν θα πρέπει να ασκηθεί ένδικο μέσο προς το συμφέρον του παιδιού.

### 8.2. Ποινικές διαδικασίες

Οι ανήλικοι κατηγορούμενοι έχουν εκτεταμένα δικαιώματα να ζητήσουν επανεξέταση των μέτρων και των αποφάσεων που εκδίδονται σε οποιοδήποτε στάδιο της ποινικής διαδικασίας ανηλικών, εάν θεωρούν ότι έχουν παραβιαστεί τα δικαιώματά τους. Αυτό περιλαμβάνει την άσκηση ειδικών ενδίκων μέσων κατά αποφάσεων. Τα εν λόγω ένδικα μέσα μπορούν επίσης να ασκούνται από τους γονείς ή από τους νόμιμους εκπροσώπους του ανηλίκου. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα των ανηλικών κατηγορουμένων διατίθενται [εδώ](#).

## 9. Υιοθεσία

Οι αποφάσεις σχετικά με την υιοθεσία λαμβάνονται από το δικαστήριο. Εάν ένα παιδί πρόκειται να υιοθετηθεί, η υπηρεσία κοινωνικής μέριμνας παιδιών και νέων συμμετέχει στη διαδικασία. Ως εκ τούτου, κατά κανόνα, η διαδικασία τοποθέτησης σε υιοθεσία πραγματοποιείται πριν από τη διαδικασία ενώπιον του δικαστηρίου οικογενειακών διαφορών. Η τοποθέτηση σε υιοθεσία μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από τις υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας νέων, τις ομοσπονδιακές κρατικές υπηρεσίες κοινωνικής μέριμνας παιδιών και νέων και τις εξουσιοδοτημένες υπηρεσίες υιοθεσίας.

Όλες οι διεθνείς διαδικασίες υιοθεσίας που άρχισαν μετά την 1η Απριλίου 2021 πρέπει να οργανώνονται από διεθνές γραφείο υιοθεσίας. Στα διεθνή γραφεία υιοθεσίας περιλαμβάνονται τα κεντρικά γραφεία υιοθεσίας των ομοσπονδιακών κρατικών υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας νέων και τα διεθνή γραφεία υιοθεσίας που είναι εγγεκριμένα από το κράτος. Εάν η υιοθεσία έλαβε χώρα χωρίς διαδικασία τοποθέτησης σε υιοθεσία, η αλλοδαπή απόφαση υιοθεσίας μπορεί να αναγνωριστεί στη Γερμανία μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και υπό αυστηρές προϋποθέσεις. Η αναγνώριση αυτή πρέπει να εκδίδεται από δικαστήριο.

Σύμφωνα με το γερμανικό δίκαιο, τα παιδιά πρέπει να συναινούν στην υιοθεσία από τη συμπλήρωση του 14ου

έτους της ηλικίας τους. Πρέπει επίσης να λαμβάνεται η συγκατάθεση του νόμιμου εκπροσώπου. Στην περίπτωση παιδιών ηλικίας κάτω των 14 ετών, η συγκατάθεση μπορεί να δοθεί μόνο από τον νόμιμο εκπρόσωπο. Οι επιθυμίες του παιδιού είναι επίσης σημαντικές σε αυτές τις υποθέσεις.

Από τη συμπλήρωση του 16ου έτους της ηλικίας τους και μετά, τα υιοθετημένα πρόσωπα δικαιούνται προσωπικά να έχουν πρόσβαση στα έγγραφά τους για να λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με το οικογενειακό τους υπόβαθρο και τη βιογραφία τους. Έχουν επίσης νόμιμο δικαίωμα να λαμβάνουν στήριξη από την υπηρεσία υιοθεσίας εάν επιθυμούν να μάθουν για το οικογενειακό τους υπόβαθρο.

---

■ Τελευταία επικαιροποίηση: 23/07/2025

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.